

Wienin katsastussopimuksen 1 normin muutoksen voimaansaattaminen

Asian tausta

Vuonna 1997 Wienissä tehty sopimus pyörillä varustettujen ajoneuvojen määräajoin toistettavien katsastusten yhdenmukaisten ehtojen hyväksymisestä sekä näiden katsastusten vastavuoroisesta tunnustamisesta (jäljempänä Wienin katsastussopimus tai sopimus; SopS 35/2001) on saatettu Suomessa tasavallan presidentin asetuksella voimaan 19.6.2001. Sopimus antaa oikeudelliset puitteet yhdenmukaisten katsastusten kehittämiseksi siihen liitettyjen normien muodossa. Sopimuksella saatetaan kaikki moottoriajoneuvot ja niiden perävaunut yhdenmukaisin ehdoin säädellyin määräajoin toistettavien katsastusten alaisiksi. Sopimuksen mukaan termi katsastus kattaa kaikkien niiden laitteiden ja osien katsastuksen, joita käytetään pyörillä varustetuissa ajoneuvoissa ja joiden ominaisuudet vaikuttavat liikenneturvallisuuteen, ympäristönsuojeluun ja energian säästöön. Lisäksi sopimuspuolten välillä tunnustetaan kunkin sopimuspuolen alueellaan antama katsastustodistus toisen sopimuspuolen alueella. Sopimuksella tavoitellaan korkeampaa turvallisuus- ja ympäristönsuojelutasoa sopimusvaltioissa.

Wienin katsastussopimus valmisteltiin alun perin vastaamaan nimenomaan raskaita ajoneuvoja koskevia ongelmia, mutta sopimuksen soveltamisala kattaa nykyään kaikki M1-, M2-, M3-, N1-, N2-, N3-, O3- ja O4-luokan ajoneuvot, joita käytetään kansainväliseen liikenteeseen. Sopimus on tehty YK:n Euroopan talouskomission (UNECE) puitteissa. Sopimukseen on liittynyt yhteensä 17 osapuolta. Suomen lisäksi sopimuksessa on mukana neljä muuta EU-valtiota sekä EU:n ulkopuolisia valtioita, kuten Venäjä.

Wienin katsastussopimuksen ja siihen liitetyn normin 1 (SopS 4/2021) taustalla oli sopimuspuolten huoli tieliikenteen kasvusta ja sen aiheuttamista lisääntyneistä vaaroista ja haitoista, mikä aiheuttaa kaikille sopimuspuolille samanlaisia ja yhtä vakavia turvallisuus- ja ympäristöongelmia. Normilla 1 asetettiin yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskivat ympäristönsuojeluun liittyviä pyörillä varustettujen ajoneuvojen määräajoin toistettavia katsastuksia. Eri maissa tiettyjen pyörillä varustettujen ajoneuvojen määräajoin toistettavien katsastusten suorittamiseen tarvittava aika ja siitä aiheutuvat kustannukset saattoivat poiketa toisistaan, mikä saattoi vaikuttaa tieliikenteen harjoittajien välisiin kilpailuehtoihin. Lisäksi katsastuksessa käytössä olevat testausjärjestelmät vaihtelivat alueittain. Sopimuspuolet katsoivat, että on syytä yhdenmukaistaa mahdollisimman paljon testien toistamistiheyttä ja pakollisia testauskohteita.

Nyt käsittelyssä olevalla Wienin katsastussopimukseen liitetyn 1 normin muutoksella mahdollistetaan vaihtoehtoinen ajoneuvojen päästöjen mittaamenetelmä katsastuksessa. Taustalla on se, että mittaamenetelmät ovat kehittyneet ja uusia menetelmiä on jo otettu ja ennakoitaan otettavan käyttöön tulevaisuudessa. Sopimuksen määräyksiä on siis ollut tarve päivittää, jotteivat ne muodosta estettä uusien mittaamenetelmien käyttöönotolle. Tehdyt muutokset ovat luonteeltaan teknisiä.

Sopimuksen 1 normin muutos on hyväksytty YK:n Euroopan talouskomission (UNECE) WP.29-työryhmässä (World Forum for Harmonization of Vehicle Regulations). Sopimusmuutos on valmisteltu

katsastusta koskevassa epävirallisessa WP.29:n alaisessa työryhmässä (Informal Working Group on Periodical Technical Inspections; IWG on PTI). WP.29-työryhmän hallintokomitea teki lopullisen päätöksen 1 normin muutoksen hyväksymisestä äänestyksellä 15.11.2023 kokouksessaan. Hallintokomitea ilmoitti Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille päätöksestä ja pyysi tekemään virallisen ilmoituksen sopimusosapuolille. Pääsihteeri on ilmoittanut 21.12.2023 sopimuksen osapuolille muutoksesta (C.N.523.2023.TREATIES-XI.B.31.1). Suomi on jäsenenä edellä mainituissa työryhmissä ja Suomea edustaa Liikenne- ja viestintävirasto.

Tasavallan presidentti on hyväksynyt sopimuksen 1 normiin tehdyn muutoksen 13.6.2024. Ennen muutoksen hyväksymistä muutoksesta laadittu muistio oli lausuntokierroksella 21.5.2024 - 3.6.2024. Suomen sitoutumisesta ei ole tarpeen ilmoittaa erikseen sopimuksen tallettajalle, koska sopimusmuutos tulee kansainvälisesti voimaan niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä noudattaen.

Voimaantulo

Wienin katsastussopimuksen 1 normin muutos on tullut hiljaisella hyväksymismenettelyllä kansainvälisesti voimaan ja sopimusosapuolia sitovaksi 21.6.2024. Päivämäärä on kuusi kuukautta sen jälkeen, kun YK:n pääsihteeri on ilmoittanut sopimusosapuolille edellä todetusta hallintokomitean päätöksestä. Pääsihteeri ilmoittaa erikseen kuuden kuukauden kuluttua loppuun vastustiko jokin osapuolista muutosta ja muutoksen voimaantulosta. Voimaantulo on kuitenkin tämän ilmoituksen ajankohdasta huolimatta kuusi kuukautta ensimmäisen ilmoituksen ajankohdasta, ellei vastustaneita ole riittävää määrää.

Voimaansaattamisasetus annetaan poikkeuksellisesti sopimusmuutoksen kansainvälisen voimaantulon jälkeen siitä syystä, että YK:n pääsihteerin ilmoitusta muutoksen voimaantulosta ei ole edellä kuvatusti ollut mahdollista saada riittävän ajoissa.

Muutosta ei ole Suomen säädöskokoelmasta annetun lain (188/2000) 9 §:n mukaisesti tarpeen julkaista Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa sen vähäisen yleisen merkityksen ja teknisyys vuoksi. Sen sijaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi siitä tietoja suomeksi ja ruotsiksi. Tämän lisäksi muutoksen englanninkielinen teksti julkaistaisiin Liikenne- ja viestintäviraston internetsivuilla osoitteessa www.traficom.fi.

Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus

Muutoksessa määrätään tieliikenteestä, joka kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 21 kohdan mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan. Tästä syystä muutoksen voimaansaattamissäädökselle on tarpeen saada Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntä, jotta Ahvenanmaan toimivaltaa kuuluva määräys tulisi voimaan maakunnassa.

Aikataulusyistä Ahvenanmaan hyväksyntä on poikkeuksellisesti mahdollista saada vasta muutoksen voimaansaattamisen jälkeen. Ahvenanmaan hyväksynnän saamisen jälkeen liikenne- ja viestintäministeriön on tarkoitus julkaista säädöskokoelman sopimussarjassa ilmoitus hyväksynnästä ja muutosten voimaantulosta Ahvenanmaan maakunnassa.

Säännöskohtaiset perustelut

Sopimusmuutos ehdotetaan saatettavaksi voimaan blankettiasetuksella. Ehdotetun asetuksen 1 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään, että sopimus on voimassa 21.6.2024 niin kuin siitä on sovittu. Pykälän toinen momentti sisältää tavanomaisen säännöksen sopimuksen kansallisista hyväksymis- ja voimaansaattamisvaiheista. Asetuksen 2 §:ssä säädetään, että sopimusmuutoksen määräykset ovat asetuksena voimassa. Asetuksen 3 § sisältää asetuksen voimaantulosäännöksen.

Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa, koska asia on yleiseltä merkitykseltään vähäinen (valtioneuvoston ohjesääntö, 262/2003, 30 §).

Toimivalta

Toimivalta asetuksen antamiseen kuuluu perustuslain 80 ja 95 §:n 1 momentin sekä valtioneuvoston ohjesäännön 3 §:n 3 kohdan mukaan valtioneuvostolle, koska sopimusmuutos ei sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaisi asetuksen pyörillä varustettujen ajoneuvojen määräajoin toistettavien katsastusten yhdenmukaisten ehtojen hyväksymisestä sekä näiden katsastusten vastavuoroisesta tunnustamisesta tehdyn sopimuksen 1 normiin tehdystä muutoksesta.